

## ข้อบังคับสภาพทนายความ

ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่สภาพทนายความเห็นเป็นการสมควรให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน องค์การภาคเอกชน องค์การของรัฐ องค์การอิสระ หน่วยงานราชการ องค์การมหาชน สนับสนุน ส่งเสริมช่วยเหลือรัฐในการคุ้มครอง ป้องกัน รักษา สิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ คณะกรรมการสภาพทนายความจึงออกข้อบังคับสภาพทนายความ ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาพทนายความ ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

(๑) “นายก” หมายความว่า นายกสภาพทนายความ

(๒) “อุปนายก” หมายความว่า อุปนายกสภาพทนายความ

(๓) “เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาพทนายความ

(๔) “เหรียญกิตติ” หมายความว่า เหรียญกิตติสภาพทนายความ

(๕) “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

(๖) “กรรมการภาค” หมายความว่า กรรมการบริหารสภาพทนายความภาค

(๗) “ประธาน” หมายความว่า ประธานคณะกรรมการช่วยเหลือทางกฎหมาย เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

(๘) “รองประธาน” หมายความว่า รองประธานคณะกรรมการช่วยเหลือทางกฎหมาย เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

(๙) “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการช่วยเหลือทางกฎหมาย เพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

(๑๐) “คดีเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ” หมายความว่า คดีที่ประชาชน องค์กรภาคเอกชน องค์กรของรัฐ องค์กรอิสระ หน่วยงานราชการ องค์กรมหาชน ร้องขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย เนื่องจากมีเหตุขัดข้องและมีความประสงค์ใช้สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมหรือคณะกรรมการ เห็นสมควรเพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

(๑๑) “กองทุน” หมายความว่า กองทุนช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

(๑๒) “ค่าใช้จ่าย” หมายความว่า ค่าตอบแทน เงินรางวัล ค่าวิชาชีพ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องและจำเป็นในการดำเนินการทางคดีเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

## หมวด ๒

### กองทุนช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

ข้อ ๔ ให้มีกองทุนช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะโดยมีนายก อุปนายก เลขาธิการ เภรณญิก และบุคคลอื่นอีกไม่เกินแปดคนที่คณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่ป็น ทุนายความมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีโดยให้นายกเป็นประธานกองทุน อุปนายกเป็นรองประธานกองทุน เลขาธิการ เป็นเลขานุการกองทุน และเหรณญิกเป็นเหรณญิกกองทุน

กองทุนประกอบด้วย

(๑) เงินที่สภาทนายความจัดสรรให้เป็นประจำปีจากเงินรายได้ของสภาทนายความตามมาตรา ๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ องค์กรอิสระ องค์กรของรัฐ องค์กร ภาคเอกชน องค์กรมหาชน ประชาชนเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

(๓) เงินเพื่อช่วยเหลือ เงินค่าธรรมเนียม เงินรางวัล เงินค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี จากรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ องค์การอิสระ องค์การภาคเอกชน องค์การมหาชน หรือบุคคลผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ไม่ว่าจะเป็นบุคคล รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ องค์การอิสระ องค์การภาคเอกชน องค์การมหาชน หรือเอกชนเพื่อวัตถุประสงค์ ในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ และ

(๕) ดอกผลของ (๑) ถึง (๔)

ข้อ ๕ ให้เหรียญกษาปณ์เป็นผู้จัดทำบัญชีงบประมาณและเก็บรักษาเงินกองทุน การเบิกจ่าย เงินกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครอง ประโยชน์สาธารณะ

ข้อ ๖ ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงินกองทุนได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๓ (๑), (๒) (๓), (๗), (๘)

#### หมวด ๓

#### การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

ข้อ ๗ ให้นายกแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นทนายความมาไม่น้อยกว่าสิบปี ประกอบด้วย นายกเป็นประธานหนึ่งคน อุปนายก และกรรมการอื่นไม่เกินสิบห้าคน โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสภานายความ

ให้คณะกรรมการช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะมีอำนาจออกระเบียบ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายให้เป็นไปโดยถูกต้องตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๘ ผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย ได้แก่ ประชาชน องค์การภาคเอกชน องค์การของรัฐ องค์การอิสระ หน่วยงานราชการ องค์การมหาชน ผู้ได้รับความเดือดร้อนและไม่ได้ รับความเป็นธรรมหรือมีเหตุขัดข้องในการใช้สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม หรือคณะกรรมการเห็นสมควร รับเป็นคดีเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

ข้อ ๙ การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย ได้แก่

(๑) การให้คำปรึกษา หรือแนะนำ เผยแพร่กฎหมาย

(๒) การจัดหาทนายความว่าต่างแก่ต่าง

(๓) การแสวงหาข้อเท็จจริง พยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่น เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี

ข้อ ๑๐ ให้ตั้งสำนักงานคดีคุ้มครองประโยชน์สาธารณะเพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะทั่วราชอาณาจักร โดยจัดให้มีทนายความและเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานประจำโดยให้ได้รับค่าตอบแทนตามระเบียบ

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงานมีหน้าที่จัดทำและบริหารโครงการที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ในความควบคุม กำกับ ดูแล ของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๒ ให้ประธานสภานายความจังหวัดเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการในเขตอำนาจของตน โดยความเห็นชอบของกรรมการภาค เพื่อเสนอนายกมีคำสั่ง ประกอบด้วยทนายความไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการดำเนินการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

ข้อ ๑๓ ให้คณะกรรมการจัดให้มีทนายความอาสาเพื่อทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

กรณีผู้ประสงค์ขอรับความช่วยเหลือไม่สามารถมาติดต่อด้วยตนเองได้ สามารถมอบหมายให้บิดา มารดา ภรรยา บุตรหรือผู้รับมอบอำนาจมาติดต่อแทนเพื่อสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นได้

ข้อ ๑๔ ให้คณะกรรมการดำเนินการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

#### หมวด ๔

#### การประชุม

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการประชุมกันอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ในการประชุมจะต้องมีคณะกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม ให้ประธานคณะกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการ และรองประธานคณะกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้มอบคณะกรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานที่ประชุมเฉพาะการประชุมคราวนั้น

ข้อ ๑๖ ให้เลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการจัดทำบันทึกรายงานการประชุมและเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๗ กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้ตามข้อบังคับนี้ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัย  
และคำวินิจฉัยให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๘ ให้นายกรักษาการตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

สีก กอแสงเรือง

นายกสภาทนายความ